

Obsah

In: Macůrek, Josef; Rejnuš, Miloš. *České země a Slovensko ve století před Bílou horou : z dějin vztahů v oblasti zemědělství, řemesla, obchodu a vzájemné obrany*. Vyd. 1. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1958, pp. 5-6

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/118980>

Access Date: 18. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Úvod

Problém česko-slovenských vztahů. — Dosavadní výzkum. — Hospodářsko-spoolečenské otázky. — Význam doby před Bílou horou pro poznání česko-slovenských vztahů v minulosti. — Cíl práce. — Její věcné i časové vymezení. — Periodisace.

1. KAPITOLA

Velké pozemkové vlastnictví a jeho hospodářské tendence

Zásadní linie vývoje velkého pozemkového vlastnictví v 16. a počátkem 17. stol. v českých zemích a v západním Slovensku (velkostatek rentovní, režijní, robotní). — Fluktuační vládnoucí feudální třídy ze Slovenska do českých zemí a naopak, zakupování velkého pozemkového vlastnictví a nabývání vysokých úředních postavení. — Přejímání hospodářsko-spoolečenských vzorů a řádů. — Rychlejší nástup robotního statku na Slovensku. — Větší růst robotních povinností na statcích slovenské šlechty na Moravě. — Intervence moravských zemských úřadů v té věci. — Fluktuační obyvatelstva venkovského a tzv. valašská kolonizace. — Spory mezi majiteli feudálních statků uvnitř Slovenska, východní Moravy, Těšínska a na pohraničí těchto zemí. — Ekonomicko-spoolečenské pozadí těchto sporů. — Úsilí o zmírnění třenic a jeho výsledky.

2. KAPITOLA

Řemeslo a obchod

Dosavadní české a slovenské práce o řemesle i obchodu v českých zemích i na Slovensku v 16. stol. a poč. 17. stol. — Cíl této studie. — Prameny. — Stav řemeslné výroby v českých zemích a na Slovensku. — Vzájemné souvislosti na poli řemeslné výroby. — Předpoklady a podmínky obchodních vztahů. — Překážky v rozvoji obchodu českých zemí se Slovenskem. — Obchodní cesty, různost vah, měr, mincí, instituce třicátníků. — Rozbor třicátkových seznamů žilinských z let 1529—37. — Rozbor třicátkových seznamů trnavských, holičských, šaštínských, bratislavských a stupavských z r. 1541. — Rozbor třicátkových seznamů trenčinských z r. 1557—62. — Ráz těchto seznamů z hlediska účasti vrchnosti, poddaných a města na obchodu. — Zboží vyvážené a dovážené. — Účast řemeslníků i obchodníků na obchodě. — Jejich národnost. — Obchod českých zemí a Slovenska ve světle korespondence meziměstské a některých městských knih. — Účast majitelů velkého pozemkového vlastnictví. — Účast přímých výrobků. — Účast měst, domáčního a cizího živlu. — Ráz zboží dováženého a vyváženého. — Otázka trhu a velikost zboží směny. — Úloha úvěru. — Vývoj řemesla na té i druhé straně v pozadí vzájemných obchodních styků. — Otázka fluktuační obyvatelstva vlivem obchodního ruchu. — Závěr o vývoji řemesla a obchodu.

Obrana proti společnému nebezpečí

Obrana proti nebezpečí tureckému v 16. stol. — Dosavadní literatura o této otázce. — Co lze říci o ní v pozadí nových pramenů. — Obrana proti rostoucímu centralistickému absolutismu Habsburků poč. 17. stol. a zejména za českého povstání r. 1618—20. — Pražská defenestrace z května r. 1618 a západní Slovensko. — Přípisy českých stavů na Slovensko, jejich ráz a tendence. — Překážky českým adresám činěné na Pováží. — Rozdvojení vládnoucího veřejného mínění. — Různý postup strany habsburkofilské (katolické) a protestantské. — Úsilí habsburkofilské strany udržet královské město Skalici. — Události z jara r. 1619 a jejich ohlas na Pováží. — Vzrůst zájmu o Skalici. — Celková situace na středním Pováží před volbou Fridricha Falckého za českého krále. — Změny v severozápadním Slovensku od srpna 1619: po volbě Fridricha Falckého a vystoupení Bethlena Gábora. — Zájem o město Skalici jakožto výpadní bránu z Moravy na Slovensko i naopak. — Působení města Strážnice na Skalici v září r. 1619. — Postup Bethlenův do severozápadního a západního Slovenska v říjnu r. 1619. — Spolupráce s českým vojskem v Dolních Rakousích v říjnu a listopadu r. 1619. — Vpád polských lisovčků koncem listopadu r. 1619 na Horní Slovensko. — Sněm v Bratislavě na přelomu r. 1619—20. — Nebezpečí dalších vpádů z Polska na Moravu, do Oravska i Trenčanska a opatření proti nim. — Ladislav Velen z Žerotína a Thurzové v popředí jednání. — Úloha města v západním Slovensku. — Nový přípis města Strážnice Trnavě ve věci chystaného útoku na Moravu. — List Kyjova Skalici ve věci pohybu vojsk v jejím okolí. — Přípis Klobouk Žilíně v otázce boje proti polským lisovčíkům. — Význam těchto adres moravských měst k městům západoslovenským. — Poslední volání českých stavů o pomoc. — Bílá hora a její ohlas na středním Pováží.

4. KAPITOLA

Závěr

Dosavadní edice pramenů k dějinám česko-slovenských styků v 16. a poč. 17. stol. — Nedostatků těchto edic. — Výzkum nových pramenů v archivech českých, slovenských, maďarských a polských. — Rozsah nového výzkumu, provenience pramenů, jejich povaha, ráz i jazyk. — Jejich význam pro poznání vnitřních poměrů českých a slovenských i k otázkám rozličných vztahů česko-slovenských: a) v ohledu zemědělského hospodaření, b) v oblasti řemesla a obchodu, c) ve věcech politických, d) v otázkách kulturních, literárních, školských a náboženských. — Otázka integračních a diferenciacních sil, otázka svébytnosti vývoje na straně české i slovenské (pojem Čech, Slovák, Morava, Slovensko). — Ediční zásady. — Seznam zkratk. — Seznam archivů.

5. KAPITOLA

Přílohy

Rejstřík jmenný